ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา

The Efficiency of Logistics and Supply Chain Management for Historical Tourism Attraction in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province.

จิรปณต โชติพิชญกูล และ ศลิษา เจริญสุข

Jirapanodes Chotphichayakul and Salisa Chareonsuk

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโซ่อุปทานและโลจิสติกส์การท่องที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เพศ และระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมติฐานที่ตั้งไว้ปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

คำสำคัญ : โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, การท่องที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

Abstracts

The purposes of this article are: to study the supply chain and historical tourism logistic in Mueang district, Nakhonratchasima province, to study problems and historical tourism obstacles, and to develop efficiency of logistic management and supply chain of historical tourism logistic in Mueang district, Nakhonratchasima province.

The results revealed that most satisfication of tourist is the managemet of logistic and supply chain for historical tourism in Mueang district, Nakhonratchasima province. Overall, the efficiency of management logistic and supply chain for historical tourism in Mueang district Nakhonratchasima province is arranged in highest level. Comparing the efficiency for the management of supply chain and historical tourism logistic in Mueang district, Nakhonratchasima province indicated that gender and education level have statistically significant difference at 0.05 which is accordance with the hypothesis. By the age, status, occupation and salary has no statistically significant difference at 0.05 which is not accordance with the hypothesis of historic tourism problems and obstacles.

Keywords : Supply Chain and Logistic, Historical Tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมการบริการที่สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง รัฐบาลมีนโยบายผลักดันการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีหลายประการ เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และการยกระดับภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทยในสายตานักท่องเที่ยวทั่วโลก

นครราชสีมา หรือ โคราช (Korat Thailand) เป็นจังหวัดที่กล่าวได้ว่าเจริญที่สุดของภาคอีสานในด้านประเพณีวัฒนธรรมก็มีความน่าสนใจไม่น้อย มีเพลงพื้นบ้านที่เรียกว่าเพลงโคราช ด้านประวัติศาสตร์นั้นจังหวัดนครราชสีมาก็มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยมาก สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวก็มีครบครันในทุกรูปแบบ จึงเป็นจังหวัดหนึ่งที่น่าไปเที่ยวชมอย่างยิ่ง ด้วยทำเลที่ตั้งที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย โดยอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมามีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากมาย อาทิเช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี เพลงโคราช วัดศาลาลอย ปราสาทหินพนมวัน เป็นต้น ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวบางสถานที่ที่การเดินทางอาจยังไม่สะดวก การสืบค้นข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ยังไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาโซ่อุปทานของการท่องที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2) เพื่อศึกษาโลจิสติกส์การท่องที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

4) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยเลือกใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidepental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน (ภาคผนวก) ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List) ซึ่งเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิลำเนา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ในเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และ โซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended Question)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิในภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) ด้วยสถิติเอฟ (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least – Significant Difference : LSD)

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.50 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ31.30 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 47.70 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.50 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.40 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.2 และภูมิลำเนาภายในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 64.50

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม มาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมามากกว่าครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 69.00 ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาน้อยกว่า 6 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 47.00 แวะท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.40 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาจากญาติ/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 39.30 ใช้รถยนต์ส่วนตัว/เช่าในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 65.80 ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา 2 คน และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 วางแผนค่าใช้จ่ายต่อครั้ง 3,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.80

3. ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.244) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การไหลทางด้านกายภาพ ($\bar{X}$ = 4.79, S.D. = 0.335) รองลงมา คือ การบริการลูกค้ารายใหม่ ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.302) และการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.525) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การไหลทางด้านการเงิน ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.463)

4. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการไหลทางด้านการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการไหลทางด้านการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้